

DOMINANT EN RECESSIEF BONT

De geschiedenis van bonte vogels, gevleugelde vrienden met onregelmatige tekening op de vleugels en het lichaam, keert terug tot in de jaren 1920. Kort vooraleer de Budgerigar Club de Budgerigar Society werd, ontstonden een aantal normale vogels met eigenaardige gele veren verspreid over het lichaam. Deze 'nieuwe' vogels werden uitsluitend teruggevonden bij kwekers die vogels vanop het vasteland geïmporeerd hadden.

Een van de eerste kwekers die deze nieuwe kleurslag onderkende was wijlen Cyril Rogers die er een aantal in zijn eigen stam zag verschijnen. Jammer genoeg kwam geen enkele tot broeden en stierven ze op jonge leeftijd. Rudolph Watt uit Cambridge had er wel eentje die broedde. Ze had een compleet gele staart en werd gepaard aan een lichtgele man. Twee nesten lichtgroene vogels waren het resultaat en geen enkel jong vertoonde de 'afwijking' van de moeder. Zelfs toen een jonge pop uit dat nest teruggepaard werd aan de vader in een poging om de mutatie toch min of meer te kunnen vastleggen, werden geen ongewone vogels bekomen.

Het was toch al 1929 toen de eerste bonte vogels werden geshowd in GB. De eigenares was Madame Le Callier uit Frankrijk. De twee vogels waren voor de helft licht en voor de andere helft donker gekleurd. Jammer genoeg werd er van de vogels geen notitie gemaakt, meer in het bijzonder over de ogen, zodat we nu nog steeds niet weten of het dominante of recessieve vogels waren. Het jaar daarop verscheen op dezelfde show een wit-blauw bonte. Deze vogel kweekte, maar ook hier geen bonte nakomelingen. Het jaar daarop werden dan toch een aantal jonge bonte vogels gekweekt. W.G. Blowden uit Hampshire paarde een groen-gele bonte man aan een witblauwe pop en kreeg elf jongen op stok. Twee waren geel-groen bont. Een was blauw en had de gekende hoofdvlek. Het resultaat van deze paring doet vermoeden dat het ging om dominant bonte vogels. De lijn breidde zich echter niet veel verder uit dan dit.

DEENS RECESSIEF VERSCHIJNT

De eerste volledige bonte familie die erkend werd was de Deens Recessief Bonte. De originele vogel was een groen-gele vogel die gezien werd op een show in Kopenhagen in

1932. Hij maakte deel uit van een kolonie groene en gele vogels. Zijn preciese afkomst kon daardoor niet echt achterhaald worden. Het duurde daarna nog zestien jaar vooraleer de eerste recessief bonte vogels in GB gezien werden. Eigenaardig genoeg importeerde Cyril Rogers deze vogels uit Finland. Ongeveer een jaar eerder werden de eerste bonte vogels gezien in de VS.

De eerste echt bonte vogels in GB waren Continental Clearflights, die hun oorsprong vonden in België rond 1940. Na het einde van de Tweede Wereldoorlog begonnen ze in aardige aantallen GB binnen te komen. In de jaren 50 waren Clearflights en Recessief bont regelmatig te zien op Britse shows.

In 1957 werden twee dominant Australisch bonte vogels verkocht in een winkel in Zuid-Wales. De koper, A.M. Cooper kweekte daaruit de eerste dominant bonte lijn in GB. Het werd vrij snel duidelijk dat deze bonte vogels anders waren. Hun dominant karakter maakte dat de vogels sneller kwalitatief verbeterden en van daaruit ook sneller hun plaats opeisten.

Dominant bonte vogels gingen er op vooruit, terwijl de recessief bonte vogels een beetje in de vergeethoek gedrongen werden. Het moest duren tot Roy Stringer recent ernstige pogingen ondernam om deze laatste mutatie te verbeteren. Deze pogingen kregen een nieuw elan wanneer Douglas Mathie in 1999 een Best in Show haalde met een recessief bonte vogel en dit op meer dan duizend inschrijvingen. Voor de rest van dit artikel zullen we ons vooral focussen op de twee meest populaire bonte mutaties: de dominant en de recessief bonte.

DOMINANT BONT

Laten we even kijken naar de standaard zoals die voorzien is voor de bonte mutatie. De beschrijving geldt eveneens voor Clearflights en donkerogige Clears.

Alle vermeldingen van boterbloemgeel verwijzen naar vogels in de groenserie. Alle vermeldingen van felwit verwijzen naar vogels uit de blauwsérie.

Masker en kop. - Felwit of boterbloemgeel, afgezoomd met zes mooi verdeelde, grote, ronde, zwarte spots, de buitenste twee worden een beetje bedekt door de onderkant van de wangvlekken. Het felwit of boterbloemgeel van het masker loopt door in de kruin en de kroon, om dan over te gaan in de zwarte golfjes op de achterkant van de kop. De kruin en de kroon moeten zuiver zijn, zonder enig tekening of

vlekken.

Wangvlekken. - Violet.

Lichaamskleur. - De romp, borst en de flanken bestaan uit een egale kleur, die onderbroken mag worden voor niet meer dan 50% door onregelmatige vlekken van felwit of boterbloemgeel of door een dwarse band uit dezelfde kleuren die loopt over het middel net boven de dijen.

Hoofdvlek. - Komt voor op de achterkant van de kop, boterbloemgeel of felwit en is niet verplicht aanwezig.

Tekening. - Op de wangen, achterkant van de kop, nek en vleugels: zwart met een duidelijk afgetekende felwitte of boterbloemgele rand, maar waarbij die op de vleugels ook onderbroken zijn door onregelmatige vlekken van felwit of boterbloemgeel.

Primaire vleugelpennen. - Felwit of boterbloemgeel, maar toevallige donkere vleugelpennen zijn geen fout.

Primaire staartveren. - Felwit of boterbloemgeel, donkerblauw of een mix van beide.

Poten en tenen. - Blauwgrijs, vleeskleur of een mix van beide

Washuid. - Blauw of vleeskleurig bij de mannen, bruin bij de poppen.

Ogen. - Zwart met een witte irisring.

Dominant Bont Puntenschaal

Formaat, vorm en houding	35
Formaat en vorm van de kop	
inclusief masker en spots	25
Kleur	15
Tekening mutatie	25
Totaal	100

Een volledig overzicht van de puntenschalen voor alle variëteiten is terug te vinden in de BS Kleurenstandaard.

KEUREN

Men legt de nadruk op het feit dat men vogels met een volledig felwitte of boterbloemgele romp strafpunten moet aanrekenen. Zo ook voor volledig witte of gele vleugels, voor lichaamskleur dat in het masker of op de achterkant van de kop voorkomt en voor spots die ontbreken. In werkelijkheid zullen sommige keurders het ontbreken van een spot zwaar aanrekenen, terwijl anderen er minder de nadruk zullen op leggen. Het is altijd een

kwestie van afwegen. Als er een echt goede vogel is met een compleet set spots, dan mag die natuurlijk winnen. Maar als diezelfde goede vogel een spot mist en staat tegenover vogels die algemeen van mindere kwaliteit zijn, moet hij dan als tweede geplaatst worden?

KWEKEN

Enige kennis van vererving is bij het kweken van grasparkieten zeker een voordeel, alhoewel dit bij dominant bonte vogels minder van belang is dan voor recessief bonte. Het verschil kennen tussen enkelfactorig en dubbenfactorig is handig maar niet noodzakelijk. Een dominant bonte gekweekt uit twee dominant bonte vogels zal dubbelfactorig zijn. Een vogel gekweekt uit 1 dominant bonte ouder zal enkelfactorig zijn. Wanneer een EF bonte gepaard wordt aan een normale vogel verschijnen 50% EF bonte en 50% normale vogels. Wanneer een DF bonte gepaard wordt aan een normale zullen alle nakomelingen 100% EF bont zijn.

Wanneer we hier spreken over normale vogels hebben we het over alle niet dominant bonte kleurslagen. We kunnen net zo goed gebruik maken van Opalines of Cinnamon. Het resultaat zal hetzelfde zijn. Dominant bonte vogels zijn geschikt om tegen normale vogels, cinnamons of opalines gezet te worden omdat ze, in tegenstelling tot andere speciale mutaties, geen nadelige invloed hebben op het resultaat. Er is geen speciale kennis nodig om ze te kweken, van geslachtsgebondenheid heb je geen last, evenmin van het lage aantal bonte nakomelingen zoals men dit kent bij de kweek van bijvoorbeeld gekuifde grasparkieten. Barry Wild heeft in GB opmerkelijke resultaten geboekt met dominant bonte vogels zonder zich in de mutatie te specialiseren. Wel stelt hij: "Eigenlijk is het onmogelijk om zich in dominant bont te specialiseren, daar de kweker altijd moet beschikken over goede normaalvogels om goede kweekstellen samen te stellen".

Een goede normale vogel kan dus gepaard worden aan dominant bont met als resultaat zowel normale als dominant bonte vogels. Dit geeft het voordeel dat je op shows in beide klassen kan inschrijven en men krijgt een kleurrijke stam. Deze combinatie is zonder enige twijfel de enige manier om zowel goede dominant bonte als normale vogels te kweken. Als de dominant bonte van zijn kant DF is, dan zullen alle nakomelingen dominant bont zijn. Wanneer men twee dominant bonte vogels samen paart, vergroot men de kans dat er

spots gaan ontbreken, of dat men een lichtere kleur krijgt op de vleugels. Wanneer het er alleen om gaat om dominant bonte vogels te kweken en dit gebrekje op showvlak u koud laat, dan zit men goed, want men kan uit deze paring 75% dominant bonte nakomelingen verwachten. Na verloop van tijd krijg je zo een groot aantal DF dominant bonte vogels op stok, die wanneer ze gepaard worden aan een DF of een EF enkel nog dominant bonte nakomelingen zullen geven. Als men echter continu op deze manier te werk gaat, gaat men steeds verder en verder van de eisen die de standaard stelt belanden, vooral op het vlak van kleur.

PARINGEN

1. Dominant bont (EF) x normaal
> 50% Dominant bont / 50% normaal
2. Dominant bont (DF) x normaal
> 100% Dominant bont (EF)
3. Dominant bont (EF)xDominant bont (EF)
> 25% Dominant bont (DF)
50% Dominant bont (EF)
25% normaal
4. Dominant bont (EF)xDominant bont (DF)
> 50% Dominant bont (EF)
> 50% Dominant bont (DF)
5. Dominant bont (DF)xDominant bont (DF)
> 100% Dominant bont (DF)

RECESSIEF BONT

Dan nu een kijkje op wat de standaard voorschrijft voor de recessief bonte vogels. Ook hier gelden alle vermeldingen van boterbloemgeel voor de groenserie en van felwit voor de blauwserie.

Masker. - Felwit of boterbloemgeel, afgezoomd met zes grote, zwarte, ronde en mooi verdeelde spots, de buitenste twee gedeeltelijk afgedekt door de onderkant van de wangvlekken. Het felwit of boterbloemgeel van het masker loopt door in de kruin en de kroon, om dan over te gaan in de zwarte golfjes om de achterkant van de kop. De kruin en de kroon moeten zuiver zijn, zonder enig tekening of vlekken.

Wangvlekken. - Violet, zilverwit of een mix van beide.

Lichaamskleur. - Hetzelfde bij een recessief bonte als bij een normale vogel. Alleen wordt de lichaamskleur onderbroken door een aantal onregelmatige witte of gele vlekken, vooral op

de onderkant van de borst of nog lager.

Tekening. - Op de wangen, achterkant van de kop, nek en vleugels, moeten zwarte golfjes en/of vlekjes te zien zijn op een witte of gele achtergrond, die in een onregelmatig patroon ongeveer 10 tot 20% van de opvlakte van de vleugels innemen.

Primaire vleugelpennen. - Felwit of boterbloemgeel, maar toevallige donkere pennen zijn geen fout.

Primaire staartveren. - Felwit of boterbloemgeel of in combinatie, of donkerblauw.

Washuid. - Vleeskleurig voor de man, bruin voor de pop.

Bek. - Oranjekleurig

Poten en tenen. - Vleeskleurig

Ogen. - Donker en egaal, zonder irisring.

Uitzonderingen op het bovenstaande voor:

Wangvlekken. - grijs, zilverwit of een mix van beide (grijsgroen)

Primaire staartveren - Felgeel, geschakeerd of zwart (grijsgroen en grijs)

Recessief Bont Puntenschaal

Formaat, vorm en houding	35
Formaat en vorm van de kop	
inclusief masker en spots	25
Kleur	15
Tekening mutatie	
(inclusief contrast in kleur en schakering en percentage van de dekking van de vleugeltekening)	25
Totaal	100

KEUREN

Niettegenstaande de puntenverdeling voor de recessief bonte vogels belangrijk is, is het goed een evenwicht te vinden tussen de eigenschappen van de mutatie op zich en de algemene eisen die aan een goede grasparkiet gesteld worden. Een goede recessief bonte vogel heeft een goed formaat, goede vorm en goede kop nodig. Een dilemma voor keurders is wanneer verwoede pogingen gedaan worden om die eigenschappen bij recessief bonte vogels in te kweken, dit vaak ten koste gaat van de typische tekening die recessief bonte vogels maken tot wat ze zijn. Kiezen tussen een goede recessief bonte vogel met verder slechte eigenschappen en een goede grasparkiet, maar die er allesbehalve recessief bont uitziet, is geen optie! Het moet beide zijn!

VLEUGELTEKENING

De hoeveelheid donkere markeringen bij recessief bonte vogels moet beperkt blijven tussen de 10 en 20% van de totale oppervlakte. De richtlijnen voor keurders zijn duidelijk: vogels met minder dan 10% of meer dan 20% van de totale vleugeloppervlakte moeten dit aangerekend worden. Het is algemeen bekend dat een pop kweken met deze eisen een stuk moeilijker is dan het kweken van een man. Wanneer men een kijkje neemt op de show bij de recessief bonte vogels zal men dit snel merken. Het gebeurt dan ook zelden of nooit dat een pop in haar klasse met de hoogste prijs gaat lopen.

FLECKY EN ZEBRATEKENING

Het probleem van het al dan niet flecky zijn en de aanwezigheid van de zogenaamde zebratekening zijn altijd al een bron van discussie geweest. Dit komt vooral omdat men vroeger van die zebratekening niet al te veel problemen maakte. Dit leidde tot het merkwaardige feit dat zelfs vogels met veel meer dan louter een zebratekening op de kop soms tot winnaar werden uitgeroepen. Dus werden de regels aangepast. Hierbij werd benadrukt dat het masker, de kuif en kroon volledig vrij moesten zijn van elke tekening, inclusief het zebra-effect. De volledige lijst met richtlijnen voor keurders is terug te vinden in de standaard van de BS.

KWEKEN VAN RECESSIEF BONT

De hoofdlijnen van elk goed kweekprogramma zijn ook hier van toepassing. Hou rekening met de zichtbare goede en slechte eigenschappen van de vogels. Hou ook de zogenaamde familietrekjes in het oog: is het een lijn die consequent steeds dezelfde eigenschappen doorgeeft. Zoals gezegd is enige kennis van genetica voor grasparkietenkwekers hier wel op zijn plaats. Het recessieve karakter maakt dit meer dan noodzakelijk. Niet veel kwekers zijn geneigd om goede normale vogels te paren aan recessief bonte omdat er veel "verlies" mee gepaard gaat, maar gespecialiseerde topkwekers doen het toch! Een manier van werken die wel eens toegepast wordt is het paren van een goede normale vogel aan een recessief bonte op het einde van het kweekseizoen. De enige manier om zeker een aantal recessief bonte vogels op stok te krijgen is er twee samen te paren.

Een probleem bij de kweek van recessief bont

is het zogenaamde "verlies" dat men lijdt. Het percentage GOEDE vogels bij recessief bont zal steeds lager liggen dan bij een nest normale vogels. Dit hoger dan normaal aantal is de reden waarom veel kwekers niet doorgaan met het kweken van recessief bont. Het is dus knokken en volharden, maar de voldoening is des te groter.

Soms wordt er gezegd dat het kweken met de tweede generatie split recessieve vogels niet aan te raden is. Veel kwekers van recessief bont zullen het tegendeel beweren. Alhoewel de meeste kwekers het paren van een normale (split recessief) aan een normale vogel zullen vermijden. De invloed van de normale vogel qua kop, schouders en formaat kan zeer positief zijn en de helft van de jongen zullen normale jongen zijn. De andere helft (normaal split recessief) kan enkel maar gedetecteerd worden door het doen van testparingen. Visueel zijn ze niet te onderscheiden. Zo kan het ook gebeuren dat een zichtbaar goede recessief bonte helemaal geen zichtbaar recessief bonte jongen krijgt. De paring van twee split recessief bonte geeft in 1 op de 4 gevallen een zichtbaar recessief bonte vogel. 3 op de 4 jongen zullen er normaal uitzien, alhoewel de meeste split recessief zullen zijn. Ook hier kunnen enkel testparingen uitkomst bieden welke vogel normaal is en welke vogel split. Als men als doel heeft zichtbaar recessief bont te kweken, kan men deze paring beter vermijden. Aan de andere kant: als de recessief bonte en de normale goed genoeg zijn, zullen in het slechtste geval alle jongen split recessief bont zijn en als de normale vogel blijkt split te zijn, dan kan men zelfs rekenen op 50% visueel recessief bonte vogels, wat toch mooi is.

Om deze bovenstaande redenen is het voor een kweker van recessief bont belangrijk om te weten wat hij kan verwachten, wanneer hij recessief, normaal en recessief-split met elkaar paart. Als men daarbij dan nog eens de eis van de 10 a 20% vleugeltekening erbij neemt, zie je meteen dat alles niet zo eenvoudig is. Veel kwekers denken dat het resultaat vaak een toevalstreffer is. Roy en Joyce Stringer schreven in hun boek "All about Pieds" dat ze geen verschil in vleugeltekening constateren wanneer ze bont aan bont paren of bont aan split-bont.

Cinnamons worden wel geweerd in de paringen, omdat ze het contrast in de tekening naar omlaag helpen. Hetzelfde zou je dus ook kunnen zeggen over opalines. Anderen gebruiken dan weer geen vogels die de grijs-

factor dragen, doordat die een saai, vlak kleur zouden bewerkstelligen. Ik heb toch reeds een aantal zeer goede recessief bonte vogels gezien die uit voorgaande kleursslagen zijn voortgekomen.

Wanneer men beslist zich te gaan bezighouden met recessief bont zou ik hetzelfde adviseren als voor elke andere kleurslag. Koop uw startvogels van twee goede lijnen die hun waarde bewezen hebben. Waar het opzet wel verschilt van andere kleursslagen is dat uw startvogels zouden moeten bestaan uit zichtbaar recessief bont en split-recessief. Tijdens het eerste jaar zou ik recessief aan recessief paren om zeker een aantal zichtbaar recessief jonge vogels te krijgen als TT voor u belangrijk is tenminste. Daarna enkele zichtbaar recessief bonte vogels paren aan split-recessief, zodat men een aantal split-recessief vogels krijgt die bruikbaar zijn voor volgend seizoen, maar ook een aantal zichtbaar recessief bonte vogels. Tenslotte,

zoals reeds eerder aangegeven, kan men de betere zichtbaar recessief vogels op het einde van het kweekseizoen paren aan de betere normale vogels, om zo de kwaliteit van de split-recessief vogels voor volgend seizoen te verbeteren.

PARINGEN

1. Recess. bont x Recess. bont
> 100% Recess. bont
2. Recess. bont x Normaal
> 100% Normaal (split recessief)
3. Recess. bont x Normaal (split recessief)
> 50% Recessief bont
50% Normaal (split recessief)
4. Normaal (split) x Normaal (split)
> 25% Recessief bont
> 25% Normaal
> 50% Normaal (split)
5. Normaal (split) x Normaal
> 50% Normaal (split)
> 50% Normaal